

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA



3ENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
I KŪZŪSSĖGĖK BĪRŪSĀGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPŌLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SŪDNY DVOR EURŪPSKÝCH SPOŁOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

49/06. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2006. június 13.

A Bíróság C-173/03. sz. ügyben hozott ítélete

Traghetti del Mediterraneo SpA kontra Repubblica italiana

A BÍRÓSÁG MEGERŐSÍTI, HOGY A TAGÁLLAM FELELŐSSÉGGEL TARTOZIK A KÖZÖSSÉGI JOG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGNAK FELRÓHATÓ NYILVÁNVALÓ MEGSÉRTÉSÉVEL MAGÁNSZEMÉLYNEK OKOZOTT KÁROKÉRT

Ezt a felelősséget nem lehet kizárólag a bíró szándékos vagy súlyosan köteleességszegő károkozására korlátozni, ha az ilyen korlátozás az érintett tagállam felelősségének kizárására vezetne azokban az esetekben, amikor a közösségi jog nyilvánvaló megsértésére került sor.

A felelősség akkor is megállapítható, ha a közösségi jog nyilvánvaló megsértése jogszabályértelmezésből vagy a tényállási elemek és a bizonyítékok értékeléséből ered.

1981-ben a Traghetti del Mediterraneo (TDM), tengeri szállítási vállalkozás keresetet indított egy versenytárs vállalkozás, a Tirrenia di Navigazione ellen a Tribunale di Napoli előtt. A TDM a szárazföldi Olaszország és Szardínia, illetve Szicília szigete közötti tengeri kabotázs piacán a versenytársa által - a közpénzből kapott támogatásoknak köszönhetően - érvényesített alacsonyjegyár-politika miatt elszenvedett kárának megtérítését kérte.

A TDM szerint a jogvita tárgyát képező magatartás az EK-Szerződés által tiltott tisztességtelen verseny körébe tartozó cselekménynek, illetve erőfölénnyel való visszaélésnek minősül.

A kártérítés iránti kérelmet az ügyben eljáró valamennyi olasz bíróság, elsőfokon a Tribunale di Napoli, majd másodfokon a Corte d'appello di Napoli, végül felülvizsgálati eljárásban a Corte suprema di cassazione, elutasította. Mivel úgy ítélte meg, hogy a Corte suprema di cassazione ítélete a közösségi szabályok pontatlan értelmezésén alapul, a TDM – amelynek időközben elrendelték a felszámolását – vagyonfelügyelője keresetet indított az Olasz Köztársaság ellen a Tribunale di Genova előtt. Keresete azon kár megtérítésére irányult, amelyet a legfelsőbb bíróság által adott téves értelmezés és az Európai Közösségek Bíróságához előzetes döntéshozatalra történő előterjesztési kötelezettség megsértése miatt a TDM állítólag elszenvedett.

E körülmények között a Tribunale di Genova azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy a közösségi jog és különösen a Bíróság által a Köbler-ügyben¹ hozott ítéletben kimondott elvekkel ellentétes-e az olasz törvényhez² hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely egyrészt kizárja az állam bármilyen felelősségét a közösségi jognak a végső fokon ítélkező nemzeti bíróság által elkövetett megsértésével magánszemélynek okozott kárért, ha a közösségi jog megsértése az eljáró bíróság által végzett jogszabályértelmezésből vagy a tényállási elemek és a bizonyítékok általa végzett értékeléséből ered, és amely másrészt az állam felelősségét a bíró szándékos vagy súlyosan kötelességszegő károkozására korlátozza.

A Bíróság mindenekelőtt emlékeztet arra, hogy az az elv, miszerint a **tagállam köteles megtéríteni a közösségi jog neki betudható megsértéséből magánszemélynek okozott kárt**, érvényes a közösségi jog megsértésének valamennyi esetére, **függetlenül attól, hogy a tagállam mely szervének cselekvése vagy mulasztása idézi elő a jogsértést**.

A Bíróság ezt követően kiemeli, hogy különösen az igazságszolgáltatási hatalmi ágak a magánszemélyeket a közösségi jogszabályok alapján megillető jogok védelmében betöltött alapvető szerepe gyengülne meg, ha ki lenne zárva, hogy a magánszemélyek bizonyos körülmények között kártérítést kapjanak akkor, ha jogaikat a végleges döntést hozó tagállami bíróság által hozott, a közösségi joggal ellentétes határozat sérti. Ilyen esetben a magánszemélyek részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy jogaik védelme érdekében az állam felelősségének megállapítását kezdeményezzék.

A Bíróság rámutat arra, hogy a jogszabályértelmezés, valamint a tényállás és a bizonyítékok értékelése a bírói jogkör alapvető része, és e két tevékenység bizonyos esetekben az alkalmazandó jog nyilvánvaló megsértéséhez is vezethet.

Az állami felelősség megállapítása bármilyen lehetőségének kizárása abban az esetben, ha a nemzeti bíróság terhére rótt jogsértés a tényállás vagy bizonyítékok általa elvégzett értékelésére vonatkozik az állam felelőssége elve lényegének kiüresítését jelentené, és azt eredményezné, hogy a magánszemélyek nem élveznének semmilyen bírói jogvédelmet, ha a végső fokon ítélkező nemzeti bíróság nyilvánvaló tévedést követne el az ilyen jogalkalmazási vagy értelmezési tevékenysége során.

Az állam felelősségének a bíró szándékos vagy súlyosan kötelességszegő károkozására történő korlátozását illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy a közösségi jognak a végső fokon ítélkező nemzeti bíróságnak felróható megsértésével magánszemélynek okozott kárért való állami felelősséget csak abban a kivételes esetben lehet megállapítani, ha a bíróság az alkalmazandó jogot nyilvánvaló módon sértette meg.

E nyilvánvaló jogsértés különösen néhány szempont alapján állapítható meg, mint a megsértett jogszabály egyértelműségének és pontosságának foka, az elkövetett, jogban való tévedés kimenthetősége vagy ki nem menthetősége, illetve az a körülmény, hogy a kérdéses bíróság nem tett eleget az előzetes döntéshozatalra utalás kötelezettségének. A nyilvánvaló jogsértést mindenképpen vélelmezni kell, ha az adott határozat meghozatala a Bíróság e tárgyban követett ítélkezési gyakorlatának nyilvánvaló figyelmen kívül hagyásával történik.

¹ A C-224/01. sz., Köbler-ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-10239. o.).

² A bírósági jogkörben okozott kár megtérítéséről és a bírák polgári jogi felelősségéről szóló, 1988. április 13-i 117. sz. törvény [legge n° 117 (sul) risarcimento dei danni cagionati nell' esercizio delle funzioni giudiziarie e responsabilità civile dei magistrati (GURI n° 88, 1988. április 15., 3. o.)].

Ezért, **noha nem zárható ki, hogy a nemzeti jog** a jogsértés természetére és fokára vonatkozó **feltételeket határozzon meg, amelyeknek teljesülniük kell** a közösségi jognak a végső fokon ítélkező nemzeti bíróság általi megsértése miatti **állami felelősség megállapíthatóságához, e feltételek semmi esetre sem írhatnak elő az alkalmazandó jog nyilvánvaló megsértésénél szigorúbb követelményeket.**

Következésképpen a közösségi joggal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás is, amely a tagállam felelősségét a bíró szándékos vagy súlyosan kötelességszegő károkozására korlátozza, ha az ilyen korlátozás az érintett tagállam felelősségének kizárására vezetne abban az esetben, amikor az alkalmazandó jog nyilvánvaló megsértésére került sor.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: HU CS DE EL EN ES FR IT NL PL SK SL

Az ítélet teljes szövege a Bíróság honlapján található.

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=HU&Submit=rechercher&numaff=C-173/03>

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

További tájékoztatásért forduljon dr. Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028

Az ítélethirdetésen készített felvételek az Európai Bizottság Sajtó és Tájékoztatási Főigazgatósága által működtetett EbS „Europe by Satellite”-on érhetők el.

L-2920 Luxembourg, Tel: (00352) 4301 35177 Fax: (00352) 4301 35249

vagy B-1049 Bruxelles, Tel: (0032) 2 2964106 Fax: (0032) 2 2965956